

Arbetsmarknadsnämndens yttrande avseende ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn

Brådskande ordförande beslut

Arbetsmarknadsnämnden har tagit del av den utskickade promemoria (dnr: A2016/01333/1) från regeringskansliet, arbetsmarknadsdepartementet gällande Ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn.

Arbetsmarknadsnämndens yttrande bifogas i detta beslut.

Trelleborg 2016-07-14

Veronica Larsson
Ordförande
Arbetsmarknadsnämnden

Yttrande avseende ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn

Dnr A2016/01333/I

Sammanfattning kommunplacering av ensamkommande barn

Trelleborgs kommun instämmer i det närmaste med att begränsade möjligheter i att placera ensamkommande barn och unga i andra kommuner kan komma att skapa en jämnare fördelning mellan kommunerna. På sikt kan det skapa bättre planeringsförutsättningar när det gäller exempelvis kostnader inom skolområdet och att lämpliga och matchade etableringsinsatser kommer den unge tillhands.

Sammanfattning sysselsättning för asylsökande

Trelleborgs kommun ser övervägande fördelar med att Migrationsverkets ansvar för att ge asylsökande m.fl. sysselsättning i olika former såsom svenskundervisning och praktik upphör, och att Migrationsverket istället fokuserar på att förkorta handläggningstiden för asylsökande och tillhandahåller vissa informationsinsatser. Det är Trelleborgs kommuns uppfattning att ansvaret avseende aktiva etableringsinsatser under asylsökningstiden skall ligga på kommunerna med Länsstyrelsen som samordnande part.

Ytterligare synpunkter som bör beaktas

Ändringar i fråga om kommunplacering av ensamkommande barn och ungdomar

Underlag för vad den särskilda överenskommelsen mellan kommuner ska innehålla bör tas fram. Det bör även förtydligas ifall en kommun kan ingå överenskommelse med kommuner i andra län än det egna samt ifall det kan ske med folkhögskolor och privata HVB. Trelleborgs kommun vill i detta sammanhang särskilt påpeka vikten av att kunna använda folkhögskolor som placeringsalternativ även om dessa ligger utanför det egna länet.

Det beskrivs att Länsstyrelsen ska godkänna en placering av ensamkommande barn med särskilda vårdbehov som kräver särskilda insatser som anvisningskommunen inte kan tillhandahålla. Länsstyrelsens roll ska vara att beakta den aktuella kommunens kapacitet i detta avseende. Även detta undantag begränsas till boende i en annan kommun inom samma län. Kan inte en annan kommun i det egna länet ta emot barnet eller ungdomen beskrivs det att anvisningskommunen behöver bereda placering i den

egna kommunen. Konsekvenserna av detta bör beaktas ytterligare såväl ur ett ekonomiskt perspektiv som i ett etableringsperspektiv för den enskilde. Placeringar av enskilda unga bör, enligt Trelleborgs kommun, ske där störst möjlighet för långsiktig etablering i arbets- och samhällsliv ges.

Utgångsläget till förslaget om de begränsade möjligheterna i att placera ensamkommande barn och unga i andra kommuner är att det förutsätts ett vårdperspektiv där ensamkommande barn och unga enbart omplaceras på grund av vårdbehov eller svag beredskap och kapacitet för mottagandet. Ytterligare bedömningar bör beaktas i de fall en placering i en annan kommun konstaterat skulle kunna leda till snabbare etablering. Det är Trelleborgs kommuns uppfattning att merparten av de ensamkommande unga som anvisas till kommunerna har behov av stöd i sin etablering, inte vårdbehov.

Ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande

Det bör förtydligas ifall den så kallat organiserade sysselsättningen fortsättningsvis ska vara Migrationsverkets ansvar eller ifall detta begrepp ska finnas kvar överhuvudtaget. Trelleborgs kommuns synpunkt är att Migrationsverket istället bör fokusera på att förkorta handläggningstiden så att individen kan få en etableringsplan snabbare. Trelleborgs kommuns ståndpunkt är också att myndigheter och organisationer i mycket högre utsträckning än vad som nu är fallet ska fokusera på riktiga arbetsmarknadsinsatser – inte sysselsättning utan syfte.

Sverige står inför en utmaning de kommande åren. Detta kräver något extra ordinärt av alla som kommer i kontakt med målgruppen nyanlända och asylsökande. Situationen kräver ett omtag. Eller flera. Av den anledningen anser Trelleborgs kommun att tidiga insatser inte enbart bör avse aktiviteter som motverkar sysselloshet såsom svenskundervisning, samhällsinformation, studiecirkel och dylikt, utan även andra etableringsinsatser såsom jobsök, arbetsmarknadskunskap och riktigt arbete.

Vidare menar Trelleborgs kommun att möjligheten att under asyltiden påbörja studier i svenska som möjliggör skyndsammare väg genom det svenska studiesystemet är en lämplig anpassad tidig insats som bör möjliggöras skyndsamt. Svenskstudier bör från dag ett kombineras med insatser som möjliggör för den enskilde att komma i kontakt med den riktiga arbetsmarknaden. Tidig kontakt med arbetslivet ger en mer nyanserad bild av arbets- och samhällsliv i Sverige samt stärker möjligheten till adekvat validering av medhavd kompetens.

Trelleborgs kommun vill påtala vikten av att möjligheten att ersätta kostnader för resor till svenskstudier och andra arbetsmarknadsinriktade insatser, även för asylsökande, behöver vara fortsatt säkerställd även om ansvaret för den organiserade sysselsättningen flyttas från Migrationsverket till Länsstyrelsen (kommunerna).

Ekonomiska konsekvenser

Ovanstående ändamålsenliga insatser för både asylsökande och personer med uppehållstillstånd inskrivna på Migrationsverkets mottagningssystem kommer att, kortsiktigt skapa utökade kostnader för kommunerna. Långsiktigt kommer insatserna att leda till kortare etableringstider vilket medför lägre kostnader för samtliga samhällsaktörer.

Trelleborgs kommun utgår ifrån att det vid en överflyttning av ansvar från Migrationsverket till Länsstyrelsen (kommunerna) medföljer full kostnadstäckning för resurser avseende planering, genomförande, samordning och systematisk uppföljning.

Trelleborgs kommun ser det som positivt att ett skyndsamt system för tidiga insatser med krav på deltagande och möjlighet till nedsättning av dagersättning utformas.

Eftersom Migrationsverkets ansvar kring den så kallat organiserade sysselsättningen upphör behöver ansvarsfördelningen mellan olika myndigheter och organisationer i hög grad förtydligas. Att Länsstyrelsen får ansvaret för att samordna mellan aktörer kan fungera, men för att det ska fungera i verkligheten krävs att Migrationsverket i sin verksamhet underlättar för att andra aktörer såsom kommun, myndigheter och civilsamhällets organisationer ska kunna nå och erbjuda tidiga insatser för målgruppen. Detta innefattar inte enbart asylsökande boendes på anläggningsboende (ABO) utan även de som bor i eget boende (EBO). Vem som har det yttersta ansvaret kring försäkringar vid exempelvis praktik och vem som äger det systematiska uppföljningsansvaret behöver också förtydligas.

Det bör också tilläggas att Länsstyrelsen i sig inte utför insatser, utan detta åligger kommunerna, organisationer och näringsliv. Mot statlig ersättning kan kommunerna ansvara för uppdraget med den så kallat organiserade sysselsättningen, men då är det en önskvärd förutsättning att kommunen också kan jobba vidare med de individer kommunen jobbat med under asyltiden. Mot bakgrund av ovanstående önskar Trelleborgs kommun därför att Migrationsverket i första hand utgår från närhetsprincipen vid framtida anvisningar (upp till kommunfördelningstalet.) Sett ur individens perspektiv leder ett sådant förhållningssätt även till att etableringen blir mer effektiv och utan avbrott i studier och arbetsmarknadsinsatser.

Ställningstagande

Trelleborgs kommun instämmer till förslaget att begränsade möjligheter i att placera ensamkommande barn och unga i andra kommuner kan komma att skapa en jämnare fördelning mellan kommunerna. Trelleborgs kommun instämmer dock inte med att förslaget alltid innebär förbättrade förutsättningar när det gäller etablering i arbets- och samhällsliv då även detta skulle kunna ske snabbare i en annan kommun, utifrån individuella bedömningar.

Trelleborgs kommun instämmer med ändringarna i förslaget om att Migrationsverkets ansvar för att ge asylsökande organiserad sysselsättning upphör då detta i realiteten aldrig har fungerat. Då är det istället bättre att myndigheten fokuserar på att förkorta handläggningstiden så att etableringsplanen kommer igång snabbare. De tilltänkta informationsinsatser som istället ska göras av Migrationsverket bör eventuellt ske i samverkan med andra aktörer såsom kommunen och organisationer som går in med de tidiga etableringsinsatserna. I övrigt behöver Migrationsverkets verksamhet underlätta för att de ändamålsenliga insatserna når och erbjuds målgruppen.

Mot statlig ersättning ska kommunerna kunna ansvara för uppdraget då insatserna finns där - inte Länsstyrelsen som står för långt från insatserna. Trelleborgs kommun anser att en remiss bör skickas ut gällande ovanstående.

Trelleborg 2016-07-13

Veronica Larsson
Ordförande
Arbetsmarknadsnämnden
Trelleborgs kommun

Cecilia Lejon
Förvaltningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen
Trelleborgs kommun

Bilaga:
8 teser för ett bättre mottagande av nyanlända, Trelleborgs kommun,
arbetsmarknadsförvaltningen